DZIENNIK URZĘDOWY

c. i k. Komendy obwodowej w Tomaszowie.

Prenumerata ćwierćroczna 3 K. Wychodzi 1. i 15. każdego miesiąca.

Nr. 5. **Tomaszów 1. Czerwca 1916.**

25.

Ustanowienie granic obwodów w dawnych guberniach Lubelskiej i Chełmskiej.

W poszczególnych obwodach dawnych rosyjskich gubernii lubelskiej i chełmskiej utrzymuje się te granice, które istniały przed utworzeniem gubernii chełmskiej w roku 1912.

Nowego podziału obwodów, ustanowionego przy utworzeniu gubernii chełmskiej na mocy rosyjskiej ustawy z roku 1912, a w praktyce dotychczas w życie nie wprowadzonego, c. i k. Zarząd wojskowy nie uwzględnia. Również nie przeprowadzi c. i k. Zarząd wojskowy żadnych innych zarządzeń, pozostających w związku z wspomnianą zmianą rozgraniczenia terytorialnego.

26.

Noszenie rosyjskich uniformów przez ludność cywilną.

Ludności tut. obwodu zakazuje się surowo noszenia rosyjskich uniformów a wszczególności płaszczy, czapek i w ogóle innych części składowych ubrań wojska rosyjskiego.

Takie uniformy i ich części składowe uważa się od dnia dzisiejszego za „zdobycz wojenną“, którą należy skonfiskować i oddać najbliższemu posterunkowi żandarmeryi.

Znajdujące się w posiadaniu ludności a zakupione w dawniejszych czasach części ubrania wojskowego, należy natychmiast tak przerobić, aby miało jak największe podobieństwo do ubrań cywilnych. Napotykane nieprzerobione płaszcze i inne części ubrań wojska rosyjskiego należy natychmiast skonfiskować i postąpić jak wyżej.

Na ścisłe przeprowadzenie niniejszego rozporządzenia należy tem bardziej zwrócić baczną uwagę, by tym sposobem nieprzyjacielskim szpiegom, względnie zbiegom z szeregów i niewolniczych oddziałów utrudnić swobodne poruszanie, względnie ukrywanie się.

Kupna lub wymiany tych ubrań względnie obuwia od niewolników rosyjskich zakazuje się surowo; każde tego rodzaju kupno lub zamianę uważa się za nieprawną a przekraczający pociągnięty zostanie do surowej odpowiedzialności karnej.

27.

Rozszerzanie fałszywych wieści wojennych.

Mnożą się wypadki, że niektóre osoby w obwodzie publicznie i jawnie rozszerzają fałszywe wieści wojenne w tym celu, aby ludność tutejszą skłonić do stawienia

oporu administracyi wojskowej.

Takie rozszerzanie fałszywych wieści wojennych uzasadnia istotę czynu zbrodni zakłócenia spokoju i porządku publicznego i podpada, w myśl rozporządzenia naczelnej komendy armii, pod sąd doraźny.

28.

Zapobieganie i zwalczanie chorób zakaźnych.

(Ciąg dalszy do Nr. 17).

II. Zarządzenia celem zapobiegania rozszerzaniu się chorób zakaźnych.

§ 1.

W każdym przypadku choroby zakaźnej lub podejrzenia o taką chorobę należy natychmiast, zanim lekarz zarządzi odpowiednią dezynfekcyę, przedsięwziąć niżej podane środki zapobiegawcze celem powstrzymania dalszego szerzenia się choroby zakaźnej.

§ 2.

Odosobnienie chorych.

Chorych na szkarlatynę, ospę, dyfteryę, tyfus plamisty i brzuszny, cholerę i dżumę oraz podejrzanych o te choroby jakoteż wszystkich współmieszkańców należy odosobnić. Jeżeli odosobnienie w mieszkaniu chorego nie da się przeprowadzić, należy chorego umieścić w odpowiednim, na ten cel przeznaczonym domu. Dom taki powinien stać o ile możności, zdala od innych mieszkań, mieć osobną studnię i wychodek i być wyraźnie oznaczonym jako dom zakażony. W razie niemożności umieszczenia chorych w podobnym domu należy mieszkanie chorego oznaczyć odpowiednim znakiem ostrzegawczym, najlepiej tablicą z napisem „choroba zarazliwa, wstęp wzbroniony“. Należy ostro zabronić uczęszczania do domów, gdzie znajduje się choroba zakaźna, a szczególniej brania stamtąd środków spożywczych, wody lub ubrań i pościeli.

§ 3.

Odkażanie (dezynfekcya).

Mieszkania, gdzie znajdowali się chorzy i przedmioty, z którymi się stykali, jako zakażone, należy poddać odkażeniu według niżej podanych wskazówek. Przedmiotów tych nie wolno przed dezynfekcyą wynosić z mieszkania, usuwać lub ukrywać.

Gdzie nie ma wychodków, należy wypróżnienia chorych (stolec, mocz, wymiociny) zakopywać po polaniu wapnem w odpowiednie doły.

§ 4.

Ograniczenie ruchu osób.

Mieszkańcom domów, chorobą zakaźną nawiedzonych nie wolno uczęszczać do szkoły, kościoła, odwiedzać innych domów i miejscowości. Wogóle wszelka styczność z mieszkańcami takich domów jest zabronioną.

§ 5.

W razie pojawienia się cholery, tyfusu brzusznego i czerwonki (dyzenteryi) jest zabronione używanie wody ze studzien i źródeł, z których biorą wodę mieszkańcy zakażonych domów. Również nie wolno używać wody z rzek i stawów do mycia naczyń i picia.

Wodę należy przegotować przez 5 minut i tylko takiej wody używać do picia i mycia naczyń. Wszyscy w domu, w którym znajduje się choroba zakaźna, powinni przed każdem jedzeniem obmyć dokładnie ręce wodą i mydłem.

Do studni, podejrzanych o zakażenie, należy wrzucić 20 kg. wapna niegaszonego, a po wymięszaniu należy wodę wyczerpać 2 razy i dno oczyścić. Ocembrowanie należy wybielić wapnem, i okolicę studni zlać obficie wapnem. Gnojowiska, wychodki i składy śmieci, znajdujące się koło studni, należy natychmiast usunąć.

§ 6.

Sklepy, należące do właściciela, w którego rodzinie okazała się choroba zakaźna, należy bezwarunkowo zamknąć.

§ 7.

W razie pojawienia się szkarlatyny, dyfteryi, ospy, tyfusu plamistego i brzusznego, cholery i dżumy nie wolno urządzać w domu, gdzie chory umarł, styp pogrzebowych i innych obchodów. Zwłoki zmarłych na chorobę zakaźną należy jak najprędzej usunąć z mieszkania i przenieść do osobnej ubikacyi (trupiarni). Należy zabronić odwiedzania takich zwłok lub wnoszenia do kościoła. W pogrzebie mogą brać udział tylko najbliżsi członkowie rodziny.

§ 8.

W miejscowościach, w których wystąpiły choroby epidemiczne w większej ilości, nie wolno odbywać jarmarków, odpustów i innych zebrań gromadnych.

§ 9.

W miejscowościach, chorobą zakaźną nawiedzonych jest zabroniony handel obnośny i chodzenie wędrownych rzemieślników, a także i żebraków.

Nie wolno też sprzedawać szmat i używanej odzierzy.

§ 10.

Koszta wykonania środków zapobiegawczych mają ponosić gminy. Zarządy gminne mogą pobierać od stron odpowiednie należytości i odszkodowania (np. za

wykonanie dezynfekcyi). Czyny i zaniedbania sprzeczne z powyższymi zarządzeniami będą karane grzywnami do 2000 koron, względnie aresztem.

(Ciąg dalszy nastąpi)

29.

Obowiązek zgłaszania chorób zakaźnych zwierzęcych.

(Ciąg dalszy do Nr. 18).

Pouczenie o objawach chorób zwierzęcych, o których należy donosić.

1. Choroba pyska i racic. (Przeszczyca i szkorwacina).

Choroba ta występuje głównie u bydła rogatego, rzadziej u innego racicowego (świnie, owce, kozy).

Silne ślinienie, kulawizna, pęcherzyki i wrzodziki na błonie śluzowej pyska, zwłaszcza na bezzebnej części górnej szczęki i na języku, oraz na skórze, korony racic są charakterystycznymi oznakami występującej choroby.

Głównem niebezpieczeństwem choroby pyska i racic jest to, żę łatwo przenosi się na inne zwierzęta i powoduje znaczny ubytek mleka, a nadto wywołuje inne choroby w następstwie.

Używanie niegotowanego mleka krów chorych na przyszczycę i sckorwacinę może spowodować przeniesienie choroby na ludzi.

2. Wąglik.

Choroba ta pojawia się u koni, bydła rogatego, świń, owiec i kóz, zwłaszcza w okolicach, które nawiedzane są powodziami, (zalewami). Szczególniej występuje wąglik u koni i bydła rogatego, a objawia się dreszczami i drgawkami odnóży, dusznością, krwawieniem z pyska i nosa, krwawymi odchodami i obrzękami różnych części ciała. Choroba przebiega bardzo szybko im śmiertelnie. Czasami zdycha zwierzę nagle, bez żadnych objawów choroby. Takie nagłe padnięcie nasuwa zawsze podejrzenie wąglika.

Choroba ta przenosi się także na ludzi przez zakażenie rany (zadrapania) lub spożycie mięsa z chorego zwierzęcia i kończy się zwykle śmiercią.

3. Choroba płucna u bydła rogatego.

Choroba ta, która stan bydła Europy zdziesiątkowała, objawia się wysoką gorączką, silnym kaszlem i przyspieszowym ciężkim oddechem. Na tę chorobę zapada zwykle odrazu kilka sztuk bydła.

4. Nosacizna.

Choroba ta występuje tylko u koni; przez spożycie padliny zdechłego konia może się przenieść na psy.

Objawy tej choroby są następujące: żółto-zielony wysięk z nozdrzy, który czasem okazuje krwiste zacieki i jednostronne, twarde obrzmienie gruczołu dolnej szczęki (w sankach). W nozdrzach, zwłaszcza na przegrodzie nosowej, tworzą się twarde, szare gruczoły, które rozwijają się w wrzody o nie równych, wystrzępionych brzegach. Na skórze występują w postaci guzów wielkości orzecha włoskiego, które wkrótce miękną i tworzą wrzody Prócz tego występuje duszność, suchy kaszel i schudnięcie.

Według umiejscowienia choroby rozróżnianny nosaciznę nosa, skóry albo płuc.

Choroba może przenieść się na ludzi i zawsze sprowadza śmierć. Zakażenie następuje przez zadrapanie skóry albo przez to, że zarazek dostaje się na błonę śluzową.

5. Ospa u owiec.

Na głowie, na wewnętrznej stronie przednich i tylnych odnóży, na piersi i brzuchu występują małe czerwone plamki, które wzrastają w gruczoły wielkości bobu, na których w dalszym ciągu tworzą się pęcherzyki, napełnione kleistym płynem. Po kilku dniach płyn ten zmienia się w ropę, poczem pęcherzyki przysychają i zmieniają się w strupy.

6. Choroba stadnicza koni i wyprysk pęcherzowaty (stręt) u koni i bydła rogatego.

Oznaki choroby stadniczej koni stanowią zmiany na częściach płciowych z powodu nabrzmienia skóry i zaczerwienienia błony śluzowej. Okazują się pęcherzyki, które przechodzą w wrzody lub małe biało-żółte plamy, przyczem z części rodnych okazuje się u samca ropny wypływ. Zwierzęta te okazują silny popęd płciowy.

Przy dłuższem trwaniu choroby pokazują się, tak u klaczy jak i u ogierów, na różnych miejscach skóry nabrzmienia, wielkości talara, oraz porażenie tylnych części.

Przy stręcie (wyprysku pęcherzykowatym koni i bydła rogatego) są początkowe objawy takie same jak przy chorobie stadniczej koni, nie ma jednak plam i porażeń. a choroba przebiega o wiele łagodniej i łatwiej.

7. Parchy (u koni, osłów, mułów, owiec i kóz).

Na skórze, zwłaszcza na głowie, szyji i nasadzie ogona występują małe gruczoły, koło których wypada sierść, przez co powstają pokryte strzykami łysiny. Z powodu silnego swędzenia bydło obciera się o twarde przedmioty, szczypią i kąsają się, tak, że skóra się rozrania. W dalszym rozwoju skóra pokrywa się krostami i strupami, traci elastyczności, silnie grubieje i fałduje się.

Silnie rozwinięte parchy są nieuleczalne dla tego jest obowiązkiem właściciela koni nie dopuścić do takiego rozwoju choroby.

Parchy przenoszą się łatwo na ludzi, choroba nie jest złośliwą i da się łatwo wyleczyć.

8. Wścieklizna.

Wściekliznie podlegają wszystkie zwierzęta i głównie jednak psy, które przez ukąszenie przenoszą tę chorobę na inne zwierzęta i na ludzi.

Objawia się niespokojnem zachowaniem się, popędem do gryzienia i kopania (u koni), bodzenia (u bydła rogatego) i t. p.

W innych wypadkach występuje obojętność, przytępienie wrażliwości i ochoty do jadła lub nawet zupełny brak tejże natomiast chęć gryzienia połykania rzeczy niejadalnych, jak drzewo, słoma, i t. p. Głos staje się ochrypły. Przy końcu choroby występuje osłabienie, porażenie różnych części ciała, zwłaszcza szczęki dolnej i krzyża, a potem, najczęściej w 5—7 dni choroby, śmierć.

Dla stłumienia wścieklizny w obwodzie Tomaszowskim zarządzono wystrzelanie wszystkich wolno biegających psów, gdyż wścieklizna jest nieuleczalną.

Człowieka pokąsanego przez psa wściekłego lub o wściekliznę podejrzanego, należy natychmiast zgłosić w c. i k. Komendzie obwodowej, aby zarządzić odpowiedni ratunek.

9. Pomór świń

Świnie tracą apetyt, wymiotują, cierpią na zatwardzenie lub biegunkę, czasem krwawą i w krótkim czasie giną.

Jest i druga forma pomoru świń, której przebieg jest powolniejszy, występuje kaszel, zwierzę jest osłabione chudnie i zwolna ginie.

Przy obu formach ukazują się czasem wypryski na skórze.

10. Różyca świń.

Różyca świń jest chorobą. która zwłaszcza w lecie często występuje i powoduje znaczne straty.

Zwierzęta przestają jeść, skóra na uszach, szyji, piersi i podbrzuszu czerwienieje, a następnie przechodzi w barwę fioletową.

Śmierć następuje bardzo szybko wśród dreszczów, drgaweg i silnego osłabienia.

Przeciw tej chorobie istnieje obecnie szczepienie ochronne, które jest bardzo polecenia godne nawet u zwierząt już chorych zastrzyknięcie powoduje często dodatni wynik.

11. Cholera drobiu.

Przebieg tej choroby jest nadzwyczaj szybki i śmiertelny. Występuje przedewszystkiem u kur, także u indyków i kaczek, najbardziej u gęsi.

Znamieną cechą jest silna biegunka.

12. Zewnętrznie widoczne suchoty (gruźlica) u bydła.

Objawia się schudnięciem, kaszlem, zmniejszoną ochotą do jedzenia i długotrwałą biegunką, bez polepszeń chwilowych.

Tu należy także gruźlica wymion, przy której występuje całkowite lub częściowe gruczołowate zgrubienie wymienia.

13. Księgosusz.

Jest to najniebezpieczniejsza zaraza ze wszystkich, którym podlega bydło rogate. Gdzie księgosusz wybuchnie tam może ono wyginąć, gdyż zaraza jest nadzwyczaj łatwo przenośną i bez wyjątku sprowadza śmierć zwierzęcia.

Objawia się najpierw zapaleniem wszystkich błon śluzowych, więc w oczach, pysku, nosie, kiszkach. Błony śluzowe w dalszym przebiegu choroby pokrywają się białymi, do strzępków skóry podobnymi, łatwo odpadającymi strupkami. Gnój wygląda często jakby był owinięty w te strupki. Kaszel, osłabienie i schudnięcie sprowadzają mniej więcej w 10-iu dniach śmierć zwierzęcia.

30.

Przepisy dla gospodarwstwa w lasach prywatnych w obwodzie.

Ponieważ zdarza się, że niektórzy właściciele lasów prywatnych nie znają się na gospodarwstwie leśnem, ogłasza się następujące wskazówki dla przyszłego prowadzenia gospodarwstwa w lasach prywatnych obwodu.

1. Zabezpieczenie kultury leśnej.

Żadnych obszarów obecnie użytych pod kulturę lasów, nie wolno używać bez zezwolenia władzy pod inną uprawę, o ile nie zostało właścicielowi przed wojną udzielone pozwolenie na karczunek; pozwolenie takie musi być dokumentami udowodnione.

2. Zalesienie.

Każdy obszar przeznaczony na wyrąb musi w przeciągu pięciu lat, licząc od czasu ukończenia wyrębu, być doprowadzony do pierwotnego drzewostanu t. zn. należy dążyć do tego, aby odnowiony drzewostan zakorzenił się w takiej ilości, która zapewnia późniejszą łączność koron drzew.

Ze względu na dość znaczne, dawniej wycięte obszary w obwodzie, które w znacznej części są niedostatecznie zalesione, i ze względu na takie obszary przeznaczone pod uprawę leśną, które powstają wskutek obecnego wyrębu, nie będzie wobec panującego braku sadzonek możliwem we wszystkich wypadkach zaopatrzyć się w dostateczną ilość użytecznego materyału roślinnego; trzeba tedy wziąć pod uwagę użycie nasienia, tembardziej, że nasiona leśne w każdym razie łatwiej i taniej nabyć można, aniżeli rośliny zdatne do uprawy na wolnem polu.

Tak przy zakładaniu nowego drzewostanu, jak też przy uzupełnianiu dawniejszych kultur, poleca się nie tworzyć znowu stanu czystego, złożonego z samych sosen, ale jedynie wychowywać stany mięszane, przez domieszanie innych rodzajów drzew, jakoto jodeł, świer-

ków, modrzewiów, dębów, grabów, buków, brzóz, klonów, wiązów, potem jasionów i olch. Dwa ostatnie rodzaje należy uprawiać na licznie pojawiających się tutaj mokradłach, ponieważ one przez swoje wielkie zapotrzebowanie wody, działają na takich gruntach w ciągu czasu wprost melioracyjnie.

Zakładanie czystych drzewostanów, jakto w tutejszych okolicach było zwyczajem, gdzie z bardzo małymi wyjątkami sama sosna rośnie, okazało się nieodpowiednie; przy zakładaniu nowych drzewostanów powinny przeważać wszędzie mięszane stany, ponieważ one są:

1) mniej zależne od zmian cen na rynku drzewnym;

2) odporniejsze przeciw szkodom atmosferycznym i szkodom wyrządzanym przez owady i t. d. i

3) dozwalają racyonalniejsze wyzyskiwanie środków odżywiających z ziemi aniżeli drzewostan jednorodny.

Dlatego zaleca się z naciskiem także i w tutejszym obwodzie przy sposobności zakładania nowych drzewostanów jakoteż przy uzupełnianiu dawniejszych kultur, sadzenie i innych powyżej wymienionych rodzaji drzew, celem mięszania stanu, przyczem i nadal sosna pozostałaby przeważającym i głównym rodzajem drzew.

Że i te i inne rodzaje drzew tutaj się dobrze chowają, widać najlepiej po pojawiających się miejscami egzemplarzach świerków, jasionów, wiązów, grabów, buków, brzóz, i klonów.

3. Ochrona lasów.

Pnie ściętych drzew szpilkowych, szczególnie wysokie, należy wszędzie, z wyjątkiem piaszczystych i takich obszarów co do których, w razie karczowania szczątków mogłoby nastąpić niebezpieczeństwo zabagnienia, karczować i przed miesiącem czerwcem z lasu usuwać, aby się one nie stały gniazdem rozpłodu owadów szkodliwych dla lasów.

Takie pozostałe pnie drzew szpilkowych znajdują się przeważnie w wielkiej ilości na obszarach zrąbanych podczas wypadków wojennych:

Tam gdzie wykarczowanie do czerwca jest niemożliwem, należy pnie ściętych drzew szpilkowych aż do ziemi, oraz suche i leżące drzewa obnażyć z kory.

Na obszarach piaszczystych i skłonnych do zabagnienia należy wysokie szczątki pni drzew szpilkowych bezpośrednio ponad ziemią ściąć i część pozostałą w ziemi o ile siekierą dosięgnąć można obnażyć z kory.

W razie, gdyby się gdziekolwiek pokazały owady szkodliwe dla lasów w większych ilościach, jest właściciel lasu obowiązany podać to do wiadomości c. i k. obwodowego urzędu lasowego w Tomaszowie, który następnie wyda odpowiednie zarządzenia celem wytępienia szkodników.

4. Pasza leśna i użytek ze ściółki.

Wpędzanie bydła na paszę do młodych lasów jest bezwarunkowo zabronione. Gdyby jednak z powodu ewentualnych serwitutów, nie można było tego ominąć, wtedy należy bydło wpędzać tylko do takich młodych lasów, których wierzhołki nie mogą być uszkodzone lub odgryzione.

O ile istniejące serwituty inaczej nie postanawiają, nie można ze względu na bardzo nieznaczny pokład ziemi, zbierać ściółki i nadal.

5. Użytek.

Dla wszystkich tych lasów, w których dotychczas prowadzone było gospodarwstwo na podstawie planu gospodarczego zatwierdzonego przez władzę, pozostaje nadal w mocy zasadniczy rozmiar wyrębu oraz objętość do użytkowania przewidzianych obszarów, o ile obszary te nie zostały przez wypadki wojenne zniszczone.

Gdyby jednak z wyżej wymienionych przyczyn zużytkowanie dawniej przewidzianych obszarów, nie było możliwe, wtedy mają właściciele c. i k. urzędowi lasowemu w Tomaszowie donieść, który obszar zamierzają w miejsce tamtych podać użytkowaniu; jeżeli użytek ten nie przekracza dotychczasowego zasadniczego rozmiaru wyrębu, udzieli zezwolenia urząd lasowy.

Przytem należy przedewszystkiem zużyć pozostałe resztki drzewostanu na tych obszarach, które wskutek wypadków wojennych przedwcześnie zrąbane zostały i uzyskaną ilość obciągnąć od ustalonego i zatwierdzonego rocznego wyrębu.

Dla mniejszych lasów. które nie mają własnego zawiadowcy leśnego i w których gospodarwstwo nie odbywało się według stałego planu gospodarczego, obowiązuje na przyszłość zasada, że gospodarstwo w nich należy poddać pod nadzór najbliżej się znajdującego rzeczoznawcy lasowego (c. i k. urząd lasowy w Tomaszowie).

We wszystkich lasach obciążanych serwitutami należy plan gospodarczy tak ułożyć, aby pobór świadczeń dla uprawnionych był zabezpieczony.

Co do zalesienia zrębów zaleca się właścicielom prywatnych lasów po wyrąbaniu przestrzegać następujące zasady:

1) Pozostawić należy we własnym interesie 25—30 sztuk drzew nasiennych (drzew iglastych lub liściastych) na każdym hektarze (t. j. mniej więcej jedna dziesięciną) dysponując tak, aby cała przestrzeń była uwzględnioną.

Pominąwszy swoją właściwą wartość, udzielają te drzewa nasienne młodemu zapustowi pewną ochronę, nadto zwiększa się znacznie ich przyrost przez to, że korona rozwija się w pełnem świetle, co znowu wpływa korzystnie na produkcye silnego drzewa w stosunkowo krótkim czasie pędu.

Naturalnie nie wszystkie przy wyrębie pozostawione drzewa nasienne utrzymają się przez cały zamierzony przeciąg czasu, gdyż część ich wskutek szkód atmosferycznych, będzie musiała być przedwcześnie zużyta — w każdym razie utrzyma się pozostała część w celu produkcyi silnego drzewa.

2) Również w interesie późniejszego zalesienia nie należy tworzyć za dużych zrębów i tam gdzie jest możliwem, zamiast jednego dużego zrębu, utworzyć raczej dwa lub trzy mniejsze.

Dalsze odpowiednie zarządzenia, które wyłonią się na podstawie naocznego przekonania się podczas objazdów jednego z urzędników c. i k. urzędu lasowego, pojawią się w następnych numerach niniejszego dziennika urzędowego.

6. Informacye w obwodowym urzędzie lasowym co do spraw gospodarwstwa leśnego.

Zaleca się z naciskiem właścicielom lasów, aby się we wszystkich sprawach gospodarstwa leśnego zwracali z zaufaniem do c. i k. urzędu lasowego po radę, która im bezpłatnie udzieloną zostanie.

31.

Ustanowienie czasu ochronnego dla ryb.

C. i k. Komenda obwodowa w Tomaszowie ustanawia i podaje do publicznej wiadomości czas ochronny dla cenniejszych gatunków ryb i raków, znajdujących się w wodach całego tutejszego obwodu z uwzględnieniem okresów tarła (składania ikry) ryb i raków.

W ustanowionym czasokresie ochronnym zakazany jest połów niżej wymienionych gatunków ryb, jak również wzbronione wpędzanie lub wpuszczanie do wody zwierząt domowych, a w szczególności kaczek, z wyjątkiem miejsc do pławienia, znajdujących się w bezpośrednim pobliżu osad lub zagród.

Ryby, które w czasie ochronnym żywe dostaną się w ręce rybaka, ma tenże natychmiast z potrzebną ostrożnością napowrót do wody wpuścić.

Dla następujących gatunków ryb i raków, ustanawia się czas ochronny:

dla: 1) okonia rzecznego od 1. kwietnia do 30. maja;
2) jazgarza od 15. marca do 15. kwietnia;
3) lina od 1. maja do 1. lipca;
4) karpia od 1. marca do 31. maja;
5) boleni i brzan od 1. maja do 30. czerwca;
6) leszczy od 15. lutego do 15. marca;
7) świnek od 1. kwietnia do 31. maja;
8) klenia od 1. do 30 kwietnia;
9) raków: dla samca od 1. pażdzienika do 31. marca; — samicy od 1. października do 30. czerwca.

Nie mogą być sprzedawane ani w domach gościnnych podawane:

1) gatunki ryb i raki, powyżej pod pozycyami od 1—9 wyszczególnione, podczas oznaczonych czasokresów ochronnych, z wyjątkiem pierwszych trzech dni tychże.

Przez cały rok:

2) bolenie niżej 40 centymetr.;
węgorze niżej 40 centymetr.;
brzany niżej 25 centymetr.;
jazie niżej 25 centymetr.;
świnki niżej 20 centymetr.;
klenie niżej 20 centymetr.;
szczupaki niżej 25 centymetr.;
raki niżej 10 centymetr.

Prawo rybołostwa przysługuje tylko osobom, które się wykażą upoważnieniem do połowu ryb (rosyjską kartą rybołostwa). Nieposiadający stosownych dokumentów będą pociągnięci do odpowiedzialności.

Wszyscy upoważnieni do rybołostwa są obowiązani zgłosić swoje prawa w c. i k. Komendzie obwodowej.

32.

Poświadczenie pochodzenia zwierzyny wystawionej na sprzedaż.

Na każdą zwierzynę wystawioną na sprzedaż na targowiskach czy też w sklepach musi być poświadczenie pochodzenia zwierzyny według następującego wzoru wydane przez uprawnionego do polowania i uwierzytelnione przez wójta przynależnej gminy:

Potwierdzenie pochodzenia zwierzyny.

Z ubitej zwierzyny na polowaniu odbytem dnia .... 191..... w rewirze łowieckim .... sprzedałem .... zamieszkałemu w .... następującą zwierzynę:

....

....

....

....

....

Podpis i adres uprawnionego do polowania:

....

Zgodność powyższego potwierdzenia stwierdza Urząd gminny:

....

L. S. Podpis Wójta.

Kontrolę wykonywać będzie c. i k. Żandarmerya, c. k. straż skarbowa i c. i k. straż leśna.

Zwierzynę, sprzedawaną bez potwierdzenia pochodzenia będzie się konfiskować i odstawiać najbliższemu Komitetowi obywatelskiemu gminnemu i donosić o tem c. i k. Komendzie obwodowej celem ukarania winowajcy.

Skonfiskowaną zwierzynę sprzeda dotyczący Komitet obywatelski gminny, a gdzie go niema Urząd gminny na publicznym przetargu (licytacyi) a uzyskaną kwotę prześle Komitetowi obywatelskiemu obwodowemu, który użyje tych pieniędzy na dobroczynne cele, przedewszystkiem na odbudowanie spalonych domostw biednej ludności.

33.

Instrukcya w sprawie tępienia szkodników zwierzyny i ptactwa łownego.

Uprawnieni do samoistnego polowania i dzierżawcy prawa polowania obowiązani są ustanowić dla nadzoru i ochrony polowania straż łowiecką, w odpowiedniej liczbie, która zatwierdzona (zaprzysiężona) przez władzę polityczną, ma prawo podczas swej przepisanej służby nosić broń myśliwską. Na właścicieli samoistnych okręgów myśliwskich, dzierżawców polowań, oraz ustanowionych myśliwych nakłada się obowiązek tępienia o każdej porze dzików, niedźwiedzi, rysi, żbików i wilków.

W razie zaniedbania tego obowiązku Komenda obwodowa zarządzi po poprzedniem upomnieniu, tępienie wymienionej zwierzyny na koszt uprawnionych do polowania przez ustanowione ze swego ramienia osoby.

Zwierzyną szkodliwą oprócz wyżej wymienionej są: lisy, kuny leśne i domowe, tchórze i łasice, wiewiórki, chomiki, wydry, wszelkie gatunki orłów, sokoły (z wyjątkiem pustułki wieżowej, pustułeczki i kopczyka), białozór, raróg, kobuz, drzemlik, kania wielka, kania czarna, jastrząb gołębiarz, krogulec, błotniaki (rybołówka trzcinnik), czapla siwa, mewa siwa, dzierżba, sroka, kruk, zimorodek, orzechówka, sojka, kawka, czarnowron, wrona, gązka dzierżba, czapla purpurowa, czapla bączek, czapla bąk, czapla ślepowron, tracze, kormorany, rybitwy i nury.

Tępienie wymienionej zwierzyny szkodliwej jest obowiązkiem uprawnionych do wykonywania prawa polowania i ustanowionych przez nich strażników łowieckich.

Wybieranie jaj wymienionych wyżej ptaków szkodliwych i wybieranie młodych z gniazd, jak również wybieranie młodych lisów z jamy oraz zabijanie i zabieranie wszelkiej zwierzyny szkodliwej dla zwierzyny łownej, jest każdemu na swoim gruncie, jak również na miejscach stanowiących dobro publiczne dozwolonem.

Każdy posiadacz gruntu może w obrębie swego obejścia domowego dla tępienia szkodliwej zwierzyny, oraz lisów, kun, tchórzów i łasic, używać łapek i innych przyrządów samochwytnych, winien jednak przytem zachować wszelkie ostrożności, by nie spowodowsć niebezpieczeństwa dla ludzi i zwierząt pożytecznych, winien też ustawić odpowiednie, łatwo dostrzegalne znaki ostrzegające.

34.

Zabezpieczenie drzewa do wyrabiania łożysk karabinowych.

Do wyrabiania nowych łożysk karabinowych potrzebuje Zarząd wojskowy większej ilości drzewa **orzechowego.**

Zdatne dla powyższego celu jest także drzewo z dzikiej wiśni i kasztanu szlachetnego.

Zużyć dałby się także materyał z szlachetnych drzew owocowych, które ucierpiały od pocisków lub ognia.

Klocki długości wyżej 2 metrów o średnicy 30 i więcej centimetrów nadają się do powyższego celu i mogą osiągnąć cenę za 100 Kg (6 pudów)

drzewa orzechowego . . .	5 K	—6 K
„ dzikiej wiśni . . .	2 1/2 „	—3 „
„ szlachetnego kasztana	2 1/2 „	—3 „

Osoby mające takie drzewo na sprzedaż, mają się zgłosić w najbliższym posterunku Żandarmeryi i podać rodzaj, ilość i miejsce, gdzie drzewo jest złożone.

35.

Ustanowienie kuratora.

Sąd c. i k. Komendy obwodowej w Tomaszowie jako sąd okręgowy powiatu tomaszowskiego, Gubernii lubelskiej ustanawia dla nieznanego z życia i miejsca pobytu S. L. Lewina, byłego mieszkańca miasta Zamościa, właściciela fabryki mebli w Kraczówce powiatu tomaszowskiego, kuratorem (curator absentis) p. Mostla Wilnera właściciela domu bankowego w Zamościu.

36.

Listy do Ameryki.

Bezpośrednia przesyłka listów do Ameryki dla osób, które swoich krewnych proszą o pieniężne wsparcie, jest dozwoloną pod następującymi warunkami:

1. Listy mają być któtkie, pisane w niemieckim lub polskim języku i tylko według następującego wzoru:

„Do ....
(Nazwisko odbiorcy)

....
(Miejsce zamieszkania)

....
(Dokładny i wyraźny adres, ulica i numer domu)

„Jesteśmy zdrowi, ale potrzebujemy koniecznie wsparcia pieniężnego. Proszę nam dopomódz Zasyłamy serdeczne pozdrowienia“

....
(Nazwisko nadawcy).

....
(Dokładny adres, mieszkanie)

....
(Ulica i numer domu)

2. Oprócz powyższych wiadomości można donosić o wypadkach śmierci w rodzinie. Wszystkie inne wiadomośei są **bezwarunkowo zakazane.**

3. Listy należy oddawać w otwartej kopercie z następującym adresem:

Hebrew S. and I. Aid Society,
229 East Broadway,
New-York, City.

Listy mają być zaopatrzone znaczkiem pocztowym za 25 halerzy.

Należy je oddać urzędowi pocztowemu.

4. Wyżej wymienione Towarzystwo w New-Yorku zobowiązuje się do bezpłatnego doręczania listów adresatom w Ameryce.

37.

Dopuszczenie pocztowych przesyłek, pakietów za pobraniem z Monarchii do obszaru okupowanego w Polsce.

Na podstawie § 11 rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z 24. lutego 1916 o służbie pocztowej i telegraficznej zezwala się z dniem 1. maja 1916 na przesyłanie pakietów z Monarchii do obszaru okupowanego w Polsce za pobraniem do wysokości 1000 K. pod następującymi warunkami:

1. Co do zewnętrznego oznaczenia, co do dołączenia adresu przesyłkowego, połączonego z przekazem pocztowym dla kwoty pobrania, dalej co do adresowania tego przekazu pocztowego nie do miejsca nadania, lecz do jakiejś innej miejscowości, albo do jakiejś pocztowej kasy oszczędności, lub innej instytucyi kredytowej, obowiązują miejscowe przepisy miejsca nadania.

2. Należytość za pobranie wynosi 2 h. od każdych 4 K. pobrać się mających, najmniej jednak 12 h. i ma być uiszczona tak samo, jak inne należytości przesyłkowe przy nadaniu.

3. Co się tyczy warunków przesyłki i opłaty cła, mają zastowanie odnośnie do pakietów za pobraniem ogólne przepisy o przesyłaniu pakietów do obszaru okupowanego.

4. Termin dla podjęcia przesyłek za pobraniem ustanawia się przy etapowych urzędach pocztowych na 15 dni po nadejściu przesyłki, wzgl. po doręczeniu awiza.

5. Żądania opuszczenia lub zniżenia kwoty pobrania są niedopuszczalne.

6. Porękę za pakiety za pobraniem przyjmuje się taksamo, jak za inne pakiety.

Za pobranie ciążące na przesyłce odpowiada zakład pocztowy obszaru okupowanego tylko o tyle, o ile przesyłka została adresatowi doręczona, a kwotę pobraną reklamowano w ciągu 6 miesięcy od dnia nadania przesyłki.

38.

Opłata spożywcza od drożdży prasowanych.

Na podstawie rozporządzenia c. i k. Naczelnej Komendy Armii z dnia 17. kwietnia 1916 M. V. Nr. 28438 i art. 43 i 48 konwencyi Hagskiej zarządza się wskutek rozporządzenia c. i k. Komendy 1. Armii z dnia 27. kwietnia 1916 Qu. Nr. 27477/916 co następuje:

Drożdże prasowane tak krajowego jak i zagranicznego pochodzenia podlegają opłacie spożywczej a mianowicie według jednolitej stopy podatkowej po 32 kopiejki od jednego funta rosyjskiego.

Opodatkowanie drożdży prasowanych ma się odbywać za pomocą banderoli. Banderolowanie drożdży wyrabianych w kraju okupowanym ma się odbywać wedle postanowień obowiązującej rosyjskiej ustawy o podatkach spożywczych.

Wprowadzane do kraju okupowanego przesyłki drożdży prasowanych będą przez urząd cłowy przekazywaną do banderolowania oddziałowi straży skarbowej w Strzemieszycach gdzie austr. węg. kartel drożdżowy ma swój główny skład, w którym drożdże będą pakowane.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15. maja 1916.

39.

Zakaz pokątnego pisarstwa.

Mimo licznych obwieszczeń coraz częściej dochodzi do wiadomości władz, że nieuprawnieni pisarze pokątni wyzyskują nieświadomość uboższych kół ludności, aby zapomocą różnych krętactw osiągnąć materyalny zysk.

Podaje się przeto znów do ogólnej wiadomości, że przeciw pokątnemu pisarstwu, które jest także karane według rosyjskich ustaw, wystąpi się z najostrzejszemi karami we wszystkich wypadkach, które dojdą do wiadomości urzędowej.

Wszyscy wójtowie i sołtysi mają dlatego ostrzedz z naciskiem ludność przed zwracaniem się o poradę do jakiegokolwiek pisarza pokątnego albo o jakąkolwiek interwencyę u c. i k. władz i przy tej sposobności zwrócić uwagę, że każdy jest uprawniony, swą prośbę przedłożyć władzom ustnie lub pisemnie; dla nieumieumiejących pisać jest urząd gminny obowią-

zany potrzebne pisemne podania protokolarnie z urzędu opisać i bezpłatnie podanie sporządzić.

Każde sporządzenie podań za pieniądze przez osoby nieuprawnione do tego będzie przez c. i k. Komendę obwodową w myśl rozporz. Naczelnego Komendanta armii z dn. 19. sierpnia 1915 r. Nr. 30, karane grzywną do 2000 koron, względnie aresztem do 6 miesięcy.

40.

Zakaź zakupowania przedmiotów spożywczych poza obrębem miasta i targowicy.

Zakupowanie przedmiotów spożywczych przeznaczonych na targ jest na przedmieściach, bocznych ulicach i wogóle poza obrębem targowicy wzbronione.

Kupcy i handlarze mogą przedmioty spożywcze dopiero po godzinie 10 przed południem zakupować.

Przed 10 godziną wolno tylko konsumentom przychodzić na plac targowy.

Przekraczający ten zakaz będą karani grzywnami do 50 K, albo 5 dniowym aresztem.

C. i k. policya wojskowa, żandarmerya, urzędy gminne i organa gminnej policyi mają nad tem czuwać, aby kupcy i handlarze do tych zarządzeń ścisle się zastosowali, wykraczających zaś natychmiast c. i k. Komendzie obwodowej dostawiali, celem pociągnięcia ich do odpowiedzialności karnej.

C. i k. Komendant obwodu:

pułkownik BERAN m. p.

Nakładem i drukiem c. i k. Komendy obwodowej w Tomaszowie.